

ISTORIOU

TENNET EUZ AR SKRITUR - SARR

gat an Tad BERTHE, Redamptorist,

LAKEAT E BREZOUNEK GAT AN A. SANN,
PERSON BANNALEC.

KENTA LEORIK :

ADAM HA NOE

BANNALEC.

23 a viz Here, Gouel hor Redamptor.

IMPRIMATUR.

CH. LELEUX, Vic. Cap.

Arras, 25 Avril 1892.

RÉCITS BIBLIQUES

Par le R. P. Berthe, Rédemptoriste.

Les *Livres saints* sont, pour la grande majorité des catholiques des livres fermés et scellés. Grâce aux écoles laïques, l'enfant ignorera bientôt les notions les plus élémentaires de l'Histoire sacrée, et jusqu'aux noms des patriarches, des prophètes et des apôtres.

S'il est vrai, comme le dit l'*Imitation*, que Dieu nous a donné dans l'Écriture-Sainte et le Saint-Sacrement deux sources de vie surnaturelle, il n'est pas moins vrai que la première de ces deux sources a presque disparu, ce qui suffirait pour expliquer la dégénérescence de l'esprit chrétien. « La cause principale des malheurs de notre époque, s'écrie sainte Thérèse, c'est l'ignorance des Saintes Écritures. » Et l'illustre cardinal Manning ajoute : « Le retour des fidèles des paroles humaines à la parole de Dieu sera le commencement d'une solide et virile piété.

Mais comment ramener les chrétiens à cette source de vie, délaissée depuis trois siècles? *La Société Biblique protestante* emploie chaque année des millions à inonder le monde de bibles falsifiées : ne pourrions-nous pas fonder la *Société Biblique catholique* pour répandre partout le vrai livre de Dieu, sous une forme accessible à tous? Cette espérance a fait naître les *Récits Bibliques*.

VINGT-CINQ RÉCITS contiendront l'histoire des deux Testaments, non l'histoire abrégée et décolorée, mais l'histoire vivante et dramatique, telle que Dieu l'a faite dans le Livre sacré, telle qu'on peut l'écrire aujourd'hui au moyen de nos connaissances modernes sur l'Orient, en particulier sur la Terre-Sainte.

Chacun de ces Récits formera un tout complet, c'est-à-dire la vie d'un des grands personnages bibliques, et cependant tous, s'enchaînant l'un à l'autre, contribueront à l'intérêt de l'ensemble. Pourraient-ils chasser des familles les ignobles romans dont se sert l'ennemi pour empoisonner les chrétiens et les chrétiennes de nos jours! c'est l'unique vœu de l'auteur et des enfants de saint Bruno qui ont bien voulu s'associer à cette propagande vraiment catholique.

L'extrême modicité du prix permettra au prêtre, dans ses catéchismes et visites pastorales, de distribuer sous forme de cadeaux et de récompenses ces charmants et vivifiants *Récits* qu'on lira dans la famille aux veillées du soir. Les religieux et les religieuses dans leurs écoles, les directeurs de patronages et de réunions dominicales, les membres des conférences de Saint-Vincent de Paul, les dames de charité, tous les catholiques zélés pourront à peu de frais semer dans les âmes cette vraie parole de Dieu, sans laquelle l'esprit chrétien disparaîtra peu à peu du sein de nos populations

ORDRE CHRONOLOGIQUE DES RÉCITS

- I. Adam ha Noe.
- II. Abraham.
- III. Joseph.
- IV. Moïses.
- V. Job.
- VI. Josue.
- VII. Gedeon ha Samson.

- VIII. Saül.
IX. David.
X. Salomon.
XI. Elias hag Elise.
XII. Jonas ha Tobi.
XIII. Ezechias ha Judith.
XIV. Jeremias pe deïou diveza Jeruzalem.
XV. Daniel e Babylon.
XVI. Esther hag Esdras.
XVII. Ar Makabeed.
XVIII. Bugel Bethleem.
XIX. Profed Nazareth.
XX. Ar Farisianned en hem zavet ouz hor
zalver.
XXI. Procez hor Zalver J. C.
XXII. Menez Kalvar.
XXIII. Prins an Ebestel, Per.
XXIV. Ar C'honvertisset euz a Zamas, Paol.
XXV. An Diskibl muia karet, Iann.

LETTRES D'APPROBATION.

ÉVÊCHÉ
D'ARRAS.

Arras, 18 juillet 1888

Mon cher et Révérend Père,

J'ai déjà eu l'occasion de louer la pensée qui vous a guidé dans la composition de vos *Récits Bibliques* et la forme pleine d'intérêt que vous avez su donner à votre travail. Un grand nombre de prêtres de mon diocèse ont voulu, sur la recommandation que j'ai faite de votre ouvrage dans les retraites Ecclésiastiques, mettre à profit pour les enfants de leurs Catéchismes et pour leurs familles, cet exposé si simple et si pieux de l'histoire religieuse de l'humanité. Je sais combien ils se félicitent d'avoir suivi le conseil que je leur avais donné à ce sujet, et combien ils ont été heureux de constater la salutaire influence de ces lectures sur l'esprit et sur le cœur de leurs enfants: J'espère que bientôt tous nos catéchistes voudront en faire l'expérience en donnant à leurs instructions verbales ce complément par la lecture que les temps actuels semblent réclamer particulièrement.

Je sais, mon Révérend Père que vous allez prochainement faire paraître d'autres *Récits Bibliques*, pour répondre à des désirs nombreux. Votre âme apostolique, toute dévouée au salut du prochain, ne recule même pas à la pensée qu'il vous faudra suspendre en partie l'exercice du ministère des Mis-

sions, votre ministère propre, où vous avez fait tant de bien ; et au prix même de ce sacrifice, le plus pénible pour vous, vous prenez en main la cause sacrée de la conservation de la foi et de la piété dans l'âme des petits enfants ; vous vous faites petit avec les petits, si toutefois c'est se faire petit que de parler aux jeunes enfants, rachetés par le sang de Notre-Seigneur Jésus-Christ, le langage qui leur convient ; que de rendre accessibles à leurs jeunes intelligences les vérités les plus élevées, la création, le gouvernement de la divine Providence, les mystères de la chute originelle, le relèvement de l'homme par le divin Libérateur, promis dès le commencement et donné à la terre dans la plénitude des temps.

La forme la plus saisissante sous laquelle ces grandes vérités peuvent être présentées est bien celle des faits historiques où se manifestent dans une clarté si lumineuse la double action de Dieu et de l'homme.

Comme c'est dans mon diocèse que cette œuvre a pris naissance, comme elle s'y développe tout particulièrement par le concours désintéressé des bons Pères Chartreux de Montreuil, je me fais un devoir de vous adresser le nouvel encouragement de cette spéciale approbation, au moment où vous allez publier le premier fascicule de ces *Récits*.

Veuillez recevoir, mon Révérend Père, l'assurance de mes sentiments affectueux et dévoués en Notre-Seigneur.

† DESIRÉ-JOSEPH
Évêque d'Arras, Boul. et S. Omer.

ARCHEVÊCHÉ

DE

CHAMBÉRY.

Chambéry, 8 novembre 1887

Mon Révérend Père,

Grâce à l'obligeance du R. P. Stoufflet, l'un de vos frères en Religion et mon condisciple au séminaire de Saint-Sulpice, j'ai appris dernièrement que vous aviez entrepris de publier, sous le titre de *Récits Bibliques* la vie des principaux personnages de l'Ancien et du Nouveau Testament, sans en excepter celle de notre divin Rédempteur.

Après avoir lu ceux de ces *Récits* qui ont été imprimés chez les R. P. Chartreux de Montreuil, je suis heureux de vous en témoigner ma vive satisfaction.

Il y avait longtemps que j'appelais de mes vœux une œuvre de ce genre : car j'étais humilié et triste de voir entre les mains de la jeunesse et des familles chrétiennes, ces abrégés de l'Histoire Sainte, souvent altérés, mutilés, et ne présentant aux lecteurs que des faits sans suite, sans ordre, dépourvus de tout ce que l'esprit de foi, la science théologique, les règles de l'interprétation du texte sacré, et la connaissance des temps, des lieux et des circonstances doivent y ajouter pour la rendre intelligible,

vivante, attrayante, et digne à tous égards de nos respects, de notre amour et de notre imitation.

Si j'en juge par ce que je viens de lire avec une scrupuleuse attention, vos *Récits* combleront ces lacunes et produiront, par suite, les plus heureux résultats ; ils instruiront, ils fortifieront, ils édifieront les âmes et les rendront meilleures.

Pour atteindre ce but, le seul que vous ayez eu en vue en les écrivant, il faut qu'ils soient répandus à profusion dans les écoles et dans les paroisses. A cet effet, l'aide qui vous est venue des R. P. Chartreux, toujours si admirables quand il s'agit de fonder ou de multiplier les œuvres catholiques, ne vous suffira pas. Dieu fera trouver des moyens de propagande à ces âmes si nombreuses que vous avez dirigées dans les voies de la perfection, aux membres du clergé qui ont reçu vos avis et vos encouragements dans les Retraites pastorales, et surtout à vos confrères de Belgique et de France qui apprécient si justement votre intelligence, votre zèle apostolique et vos vertus.

En vous témoignant tout le désir que j'ai de coopérer à cette œuvre qui me paraît être si importante, je vous prie, mon Révérend Père, d'agréer l'assurance de mes sentiments profondément affectueux et tout dévoués en N. S.

† FRANÇOIS DE SALES ALBERT
Archevêque de Chambéry.

ÉVÊCHÉ
DE VIVIERS.

Viviers, le 3 novembre 1887

Mon Révérend Père,

Je ne doute pas du succès de vos *Récits Bibliques*. ils se feront lire et ils aideront à combler une lacune bien regrettable dans l'éducation actuelle de notre jeunesse française.

En même temps que le catéchisme, la Bible a été bannie de nos écoles publiques. Nous avons retenu dans nos églises et nous travaillons à y fortifier l'étude du catéchisme ; mais la lecture de la Bible est à peu près abandonnée. Et pourtant, il y a entre ces deux enseignements une liaison intime et nécessaire : il est aussi difficile de les désunir que de séparer la fleur de sa racine et l'effet de sa cause. La doctrine chrétienne a son principe dans un fait rendu nécessaire par la chute originelle, annoncé par Dieu dès l'origine du monde, dont l'Ancien Testament est la longue préparation, et dont l'accomplissement remplit les pages du saint Évangile.

Se contenter de jeter dans la mémoire des enfants des formules dogmatiques ou des règles de mo-

rale, sans faire connaître l'auteur de cet enseignement et les événements qui en démontrent la divine origine, c'est, à mon avis, faire une œuvre ingrate, incomplète et fragile. Que l'abandon de la plus utile et la plus sainte de nos histoires se prolonge quelques années encore, et Notre-Seigneur Jésus-Christ ne sera plus qu'un célèbre inconnu ; les fidèles ne comprendront plus rien à nos fêtes chrétiennes et nos auditeurs accueilleront une citation de Platon ou de Sénèque avec le même respect et la même confiance qu'un texte divinement inspiré des livres de Moïse, de David et de Salomon.

Je vous remercie donc, mon Révérend Père, du nouveau et important service que vous venez de rendre à la religion et aux âmes. Je ferai tous mes efforts pour répandre dans mon diocèse vos pieux et charmants Récits.

Agréez l'assurance de mon respectueux dévouement en N. S.

† J. M. FRÉDÉRIC,
évêque de Viviers.

ADAM

I.

PALEZ AR BARADOZ.

Er penn kenta euz ar bed, pa ne oa c'hoaz netra krouet, Doue ha Doue ebken a ioa, a veve. Abalamour n'eo dleour da zen euz ar vuez, abalamour ma z'éo bet, ma z'éo ha ma vezo a bep ámzer, e peb leac'h, holl gallouduz, eienen ar vuez, hen deuz kemeret evintha eun hano hag a verk petra eo, eun hano ha ne ell netra all da zougen, hano dreist peb hano : « Me, emezha, eo Jehovah, da lavaret eo : me eo an hini a zo dreizhan he unan ha ne deo dleour da zen euz ar vuez. »

Gouskoude, daoust ne deuz nemed eun Doue, e zeus en Doue-ze tri ferson, Tad, Mab ha Spered-Santel. E Doue e zeus galloud, skiant ha kaloun. Mab Doue eo ar Verb, eo skiant Doue. Ar Speret-Santel eo ar garantez a zo etre an Tad hag ar Mab. Mister dudiuz an Dreindet sakr ! Ra vezo rentet

d'an dreindet enor ha gloar e peb bro, euz an eil kantved d'egile !

Doue, e doug an Eternite, ne oue ket eta he unan. An tri bersounaj euz an dreindet a ioa assamez hag a gave eur joa, eul levenez eb muzul, oc'h en hem zarempred an eil egile.

Evelato, evit dispaka he c'halloud, he furnez hag he garantez, Doue a lakeaz en he zonz kroui an Env hag an douar ha lakaat er c'houmanantchou kaer-ze eun niver burzudus a grouadurien, dishenvel an eil rum diouz egile, evit dougen peb hini anezho da virviken ar merk euz he c'halloud hag euz he vadelez.

En Envoue krouas an Elez, sperejou pur evel-dha, evit beza he zoudarded hag he zervicherien en he balez dudiuz. Tri rum braz euz ar sperejou-ze a zo er baradoz. Lod a jom en-dro da dron an Aotrou Doue ; lod all a zo karget da c'houarn he rouantelez hag ar re-all a vez kasset a bep-tu evel Kan-naded.

Er rum genta e ma ar Serafined ar Cherubined hag an Troned. Ar Serafined a zo evel beuzet en eur mor a garantez-Doue. — Ar Cherubined a zo evel mantret dirak an Hini a zo ar virionez parfet, hag an Troned a gass betek an Elez a zo izelloc'h evitho, bolontez an Aotrou Doue.

En eil rum ema an Dominasionou, ar Brinselez hag an Elez a vir c'halloud. Evel en eun arme, peb hini anezho en deuz he blass. An Dominasionou a zo er penn araok ; ar re ze eo arc'hapitened. Ar Brinselez a zo ho offiserien hag ar rum elez a c'halloud a dle nettaat ar plass evit ma vezo heuliet an urziou deuet digant ar vistri.

An trede rum azo servicherien d'ar re all. Eno e kavomp ar vertuziou, an Arc'helez hag an Elez. Ar vertuziou eo avez kasset da ober miraklou var an douar. An Arc'helez eo ar c'hannaded dibab a ia en hent evit ar c'heleier braz. An Elez a vez digasset d'eomp evit dougen hor pedennou bete Doue, hon difen a eneb an drouk Sperejou hag hon dioual en danjerou. —

Setu a-ze ar pezh a zo hanvet an Nao C'HEUR ELEZ, krouet gat Doue er penn-kenta evit kana he veuleudi ha lavaret noz-de : « Santel, Santel, Santel eo an Aotrou, Doue an armeou. — Hogen, araok digeri dezho dor ar baradoz, araok dispaka dirazho he c'hloar hag he c'hened, araok rei dezho da danva an euruzdet parfet, e c'houlenнас digatho eun akt a humilite. Felloud a rea dezha o dije anzavet dirazhan e zoant re zister evit sevel betek ennha dre ho skiant ho unan. Goudeze, Doue a dlie ho digemer holl en he balez. Mez ar goulenn-ze, peger just bennak oa, a lakeaz eun niver braz a Elez d'en hem zavel en he eneb.

Huelloc'h eget ar miliounou hag ar miliounou all a Elez a ioa en nao c'heur, e zoa seiz eal tostoc'h eget ar re-all da Zoue ha skeduz evel ar sklerijen. Etouez an Elez a ioa en dro d'he dron, edont er renk kenta. Euz ar seiz-se c'hoaz ar c'haerra oa Lusifer, ker skeduz ma fuille sklerijen da drelli an daoulagad. Pa glevaz Lusifer komzou Doue o lavaret dezho e zoant traoù dister, traoù netra dreizo ho unan, e reaz eur zell varnha he unan. Kaout a reaz dezha oa kaer hag e savaz ourgouill en he galoun.

« Pignat a rin, emezhan, betek an Env. Eno,

me'zavo ive eun tron a zioc'h stered Doue ha neuze me a vezo henvel outha. » (*Isaie* xiv, 12.) A bep tu, euz a bep keur Elez e savaz moueziou a vilierou hag a lavaraz var he lerc'h : « Ia, ia ! ni a bigno beteg an Env ha ni a vezo henvel ouz Doue. »

Raktal, unan euz ar c'henta Arc'helez en hem zao a eneb an Elez fall hag a ro da glevet d'an holl ar gomz kaer-ma : « *Quis ut Deus ?* Piou'zo-henvel ouz Doue ? »

An arc'hel Mikael eo hen doa komzet evel-se. Abaoue neuze eo e toug an hano a Vikael a zinifi e langaj an Hebreed : « Piou'zo evel Doue ? » An Elez mad a vodaz en dro dezha. Ar re fall a iez da gaout Lusifer. Mez prestik, oue klevet dreist ar re all mouez pounner an Holl-Gallouduz o tougen ar zetans. « Elez mad, deuit ganen d'ar baradoz evit beva da virviken e kreiz ar c'hloar. Ha c'hui, Elez milliget, iit d'an tan a bado da viken. »

Dioc'h-tu, an Env a zigoraz, hag ar sperejou eüruz, sur da jom bepred mignoun da Zoue, a ia var ar skabellou a ioa fardet evitho. Ar re-all avad, skoet gat dorn pounner an Aotrou Doue, a oue stlapet e kaloun an ivern, evel ken aliez a Stereden distaget dioc'h bolz an Env. Eno e tremenont an amzer hag e lakeont ho holl izign o vallozi hag oc'h ober drouk. Eno, e klaskont tenna digat Doue eul loden euz he c'hloar, treina d'ho heul bugale Doue hag ho daoni m'ar gellont evel ma zint en hem zaonet ho unan.

II.

ADAM HAG EVA.

Doue a felle dezha tenna a netra krouadurien all c'hoaz, disterroc'h eget an Elez, ha gouskoude galvet da zerc'hel plassou goullou an drouk-Elez, ma vezont mignoun dezha. Izelloc'h e chommint eun tamik eget an Elez. Hogen, karget e vezint gat Doue a zonezou-nou kaer evit ho zостаат outha. Red oa farda lojeiz evit ar grouadurien nevez-ma. Setu perak Doue a grouaz an douar er memez mare ma kroue an Env.

Bete neuze, an douar a ioa lor, goullou, tenval ha beuzet en dour. Spered Doue ebken a c'hour-nije var an dour braz-se, evel p'hen dije c'hoant da ober eno eur bed nevez.

Pa zounas an heur merket gat he Broidans, Doue a reaz eul labour estounuz. E c'hoec'h dervez e lakeaz urz vad er bed-ma, hirio ker koant.

En deiz kenta, e krouaz ar sklerijen. « Ra vezo ar sklerijen, emezha, ha raktal oue sklerijen. » Ha Doue a zispartiaz ar sklerijen diouz an denvalijen hag a hanvaz unan Deiz hag eben Noz.

Dan eil dervez e lavaraz : « Ra vezo great an

oabl e kreiz an dour evit ober disparti etre an dour a zo d'an neac'h hag an dour a zo dindan. » Raktal e savaz an oabl hag e lakeaz disparti etre an daou zour; hag an oabl oue hanvet an Env.

D'an trede deiz, Doue a roas urz d'an dour a zo dindan an Env d'en hem denna en eur memez lea; c'h, evit lezer an douar noaz da zispaka. An dour a zentas var ar ger hag a ieas, d'ar red, d'al lennou braz en doa digoret evintha. Al loden pouner ha kaled a zaillas neuze var gorre an dour. Doue a hanvas anezhi *douar* hag an dour braz a hanvas *mor*. Doue a velas evel gant joa al labour en doa great dre vadelez ha dre garantez.

En traou-ze, ne doa c'hoaz gouskoude tam buez. Setu perak e lavaras : « Ra broduo an douar iead glaz ha danvez ad enno; guez hag a zougo frouez, peb hini ervez he zoare. » Hag an douar a zougas raktal iead glaz ha guez karget a frouez. Doue he unan a gavas kaer an drevach-se deuet e douar nevez-dizoloet.

D'ar pevare dervez, Doue a grouas ar stered : « Ra vezo elumet en oabl, emezha, sklerijen vraz evit lakaat disparti etre an deiz hag an noz, evit merka an amzeriou, an deizioù hag ar blaveziou, hag ive evit rei sklerijen d'an douar. » Neuze, Doue a stagas ouz an oabl diou c'houlouen vraz : an heol evit an deiz hag al loar evit an noz. — Ada a reas ive e bolz an Env eun niver a stered lugernuz evit embann a bep amzer galloud ha madelez an Hini en deuz ho zennet a netra hag a c'hoar ho bleina gat kement a furnez.

D'ar pemped dervez, Doue a lavaras : « Ra vezo pesked e neun e kreiz an dour ha laboussed e ni-

jal dindan bolz an Envou. » Ha var he c'her, mellou pesked a neunas en dour ha laboussed a bep seurt a nijas en ear. Doue a roas dezho holl he vennoz hag a lavaras dezho : « Kreskit, pesked, ha kargit ar mor braz; ha c'hui, laboussed, kreskit ive ha nijit dre an ear. »

D'ar c'houec'hved dervez, Doue a roas urz d'an douar da brodui a bep seurt loened, beo-buezek; loened don, loened gouez, hag amprevaned; hag an douar a oue leun a anevaled a bep seurt.

Ar bed-se gouskoudé gat an douar hag ar mor, gat an heol hag ar stered, gat ar pesked hag al laboussed, ne doa nemed evel eun neiz evit digemer mignoun Doue, an hini en doa sonj da lakaat da roue var an holl grouadurien all. Setu perak, araok ober an den kenta, Doue an Tad a zeblante goulén kuzul an daou ferson all euz an dreinded. « Brema, Emezha, greomp an den dioc'h hor patrom hag ervez hon henvelidigez. Ra vezo mestr var ar pesked euz ar mor, al laboussed euz an Env hag an anevaled euz an douar! »

Neuze Doue a gemeras eun nebeud poultrén distrempet en dour. Ober a reas gantha eur c'horv brao, mil guet'h kaerroc'h eget kement loan krouet bete neuze. Al loened krouet diagent o doa buez hag a gerze, hag ar c'horv-ma a ioa maro c'hoaz. Mez Doue a c'hoegas varnha eur c'hoezaden holl gallouduz hag a lakeas ennha buez. Ar c'hoezaden-ze oa he ene. An ene-ze a zo eul loden a Zoue. Evel dhan e vevo atao na ne varvo biken; anaout a ra; karet a ra ha libr eo. Rak great eo ervez henvelidigez an Aotrou Doue.

Gant eur garantez a dad, Doue, ouspenn an do-

nezounou-ze, a roas dezha donezounou kaerroc'h ar c'hass hag he garantez evit ma c'hello mont divezatoc'h d'he balez, e touez an Elez euz ar baradoz.

Adam a ioa evel eun den mantret dirak Doue, ha Doue en doa joa outha. « Ne ket mad d'in, eme an Aotrou Doue, lezer an den-ma he unan. Roomp dezha, evit he zikour, eun all henvel outha. » A veac'h en doa komzet ma krogas ar c'houssked en Adam. Epad ar c'houss-se, Doue a dennas unan euz he gostou ha ganthi e reaz ar vaouez. Pa zihunas Adam ha pa velas ar c'hreg-se dirazhan, e tridas he galoun hag e lavaras : « Setu ama euz va eskern hag euz va c'hik. Setu perak peb den a gimiado dioc'h he dad hag he vam evit mont da heul he bried, ha ne raint ho daou nemed unan ebken. »

Dre c'hinou Adam, an Aotrou Doue a verke pe-tra' dlie beza an eureud kristen. Rei a reas he vennoz d'an daou bried kenta-ze : « Kreskit ha ouennit, emezha, kargit an douar : Bezit mistri var ar pesked a zo er mor, al laboussed a zo en Env, ha var al loened a zo var an douar. »

Doue a reaz eur zell neuze var ar pez en doa krouet en Env ha var an douar, ha kaout a reaz mad ar pez en doa great.

D'ar seizvet dervez ec'h ehanas da labourat. An deiz-se a vennigas hag ober a reaz anezha eun deiz santel. Evel m'Hen deuz he unan paouezet da labourat en derc'hent, e fell dezhan e ve ive miret an deiz-se gat he holl vugale. D'an deiz-se e tleont dional da labourat ha tremen anezha gat Doue, oc'h her pedi hag oc'h hen trugarekaat evit he vadelez eb muzul.

III.

BARADOZ AN DOUAR.

DOUDE beza krouet an den kenta, Doue n'her lezas ket var an douar evel eun emzivad. Pell dioc'h eno. Eun tad oue evintha evel n'eo ket an tenerra euz an tadou var an douar.

En deiz m'hen devoue goloet an douar a vez hag a c'hlauder, e krouas ive jardin Eden, baradoz dispar a dlie rei d'an den, var an douar, an tanva euz a euruzded an Envou. Eno, netra na vanke : guez huel meurbed, bokedou koant hak a c'hoez mad, ha frouez euz an dibab. Peder ster a rede treuz ha treuz d'ar jardin hag hen dalc'he bepred fresk ha pinvidik : Ar Phizon a ra an dro da Evilath, bro an aour hag ar vein kaer ; ar Gehon a ziskenn varzu bro Chus ; an Tigr hag an Euphrat a zo tost d'an Assirii. Er baradoz-se euz an douar eo e lakeas an Aotrou Doue an den kenta, raktal m'hen doa her c'hrouet.

Eno e tigoraz evintha eun amzer a eurusted ker braz ma ne c'helfet ket her lavaret. Doue en doa her c'hrouet, ne ket bugel eb skiant, na den iaou-ank eb deskadurez, mez en oad a c'hoaz parfet.

Galvet gat Doue da veza tad an holl dud, en doa resevet digantha eur skiant dispar hag an holl deskadurez a c'hell an den da gaout var an douar-ma, evit he rei goudeze en heritaj d'he vugale. Ar bed-ma n'en doa netra kuzet evintha. Pa zigassas an Aotrou Doue dirazha an holl anevaled euz an douar hag an holl laboussed euz an Env evit reseo digantha bep a hano, Adam, goude evessaat outho, a roaz da bep hini, eb fasia, an hano a zeree ar guella outha. Ouspenn-ze, Doue a zeskas dezha misteriou ar Feiz, traou a ne ell den da anaout nemed dre ma vezont diskleriet gantha. Gat he feiz krenv, e vele bepred-an-Doue-ze a garantez en doa roet dezha buez ar c'horr ha plijaduriou baradoz an douar, hag en doa pourchasset evintha eur vuez kalz kaerroc'h ha plijaduriou kalz doussoc'h e baradoz an Envou.

He garantez evit Doue a ioa birvidik ha krenv evel he feiz. N'en doa ken c'hoant nemed plijout da Zoue. Ne ouie ket peur hen trugarekaat aoualac'h evit he holl vad-oberou. Gened an oabl, pinvidigeziou an douar her lakea er meaz anezha he unan ha ne baoueze da veuli ha da veuli adarre an Doue holl-c'halloudek en doa hen tennet a netra.

An eürusded-se a ioa digemesk. Rak Doue n'en doa lakeat var skoaz Adam na skuisder na poan. N'en doa ket da c'houzaon nak amzer fall, na klenved, na drouk. Labourat a dlíe, evit guir, abalamour ma renke derc'hel kaer ar jardin fiziet enna. Hogen, al labour-ze a ioa eb skuisder hag eul labour plijaduruz.

Adam n'en doa ket leac'h ken-nebeud da gaout aoun rak ar maro. He gorv great gat pri a c'helle

hag a dlíe koeza a dammou, ma ne vije ket bet an Aotrou Doue oc'h her souten. Mez Doue, en he garantez infinit, en doa lakeat, e kreiz ar jardin, eur vezen burzuduz, he hano guezen ar vuez. Ar frouez euz ar vezen-zeo doa ar vertuz da zerc'hel ar c'horr bepred iaouank. Adam eta ne dlíe ket mervel, ha goude beza tremenet meur a gant vloaz e baradoz an douar, Doue a dlíe hen dougen beo-buezek bete baradoz an Env, evit her gueled da viken e kompagnunez an Elez. Mez araok, Doue a reas gantha eur marc'had a n'oa ket diez da viret.

E kichen guezen ar vuez, e zoa eur vezen all karget a frouez alaouret, hanvet guezen anaoudegez ar vad hag an drouk. Setu ama ar pezh a c'hourc'hemennaz dezha an Aotrou Doue : « Drebi a ellit euz an holl frouez a zo er jardin, nemed euz ar frouez a zo e guezen anaoudegez an drouk hag ar mad. Ar re-ze, ne douchok ket outho. Rak en deiz ma treboc'h euz ar frouez-se, oc'h sur da vervel. »

Adam a gare kement an Aotrou Doue ma n'en doa ket an disterra sonj da zizenti outha. Hag ouspenn, frouez aoualac'h a ioa er jardin : Perak e vije-hen eat da zebri ar frouezen difennet? — Mez, en dianveaz, edo an adversour braz, hag Adam n'en doa ket komprenet mad aoualac'h perak en doa an Aotrou Doue, en eur rei dezha eur jardin da labourat, lavaret dezhan beza var evez hag he diouall mad.

IV.

AR PEC'HED.

IUSIFER, an arc'hel tan-foultret gat Doue, en doa avi ouz Adam hag Eva ha ne glaske nemed an tu d'ho diskar evel m'oa bet diskaret he unan. Adversour touet da Zoue, ne glaske nemed ober pean dezha ha distruj, kement a ma c'helle, an traou kaer en doa great evit diskuez he c'halloud hag he vadelez. Ne vele ket eb kounnar palez kaer Eden, savet gat Doue evit he zaou grouadur benniget. Pa anavezas e zoa dindan ho dianveaz groz eneoù fin, sperejou hag a dlíe, kredabl braz, mont d'ar plass a ioa great evintha hag evit an drouk-elez all er baradoz : « Ne vezo ket lavaret, emezha gat imor, e vezo an tam-pri-ze savet huelloc'h eget eal an Envou hag e teui ar rum nevez-se a grouadurien da renta gloar da Jehovah ! » Adalek an deiz-se, ne glaske nemed an dro da goll Adam hag Eva.

Evit dont a-benn euz he daol, e sonjaz mont da gaout ar c'hreg a zeblante dezha beza essoc'h da drompla eget he goaz. An Elez a ioa boazet d'en hem ziskuez e meur a zoare da Adam ha da Eva ha da goazeal gatho. An diaoul en hem ziskouezas

dezho evel pa vije eur zarpant, hag en hem zila'reas er jardin evel eun aer. Ar c'hreg a ioa eno he unan, ha tost d'ar vezen hanvet guezzen anaoudegez ar vad hag an drouk. Tostaat a ra outhi. Kalz komzou flour a lavar dezhi divar benn he eurusted, divar benn an traou kaer en doa great Doue evithi, ha dreist peb tra dre m'en doa lakeat anezhi en eur jardin ker pinvidik.

« Mez perak, eme an trubard, en deuz Doue difennet ouzoc'h drebi euz a frouez ar vezen-ze ? » hag e tiskoueze dezhi guezzen anaoudegez ar vad hag an drouk. Hag Eva a respountas eb troidelle-rez : « Ni ell kemeret, emezhi, evit hor magadurez euz an holl frouez a zo er jardin. Mez avad, euz a frouez ar vezen a zo e kreiz ar baradoz, Doue en deuz difennet d'eomp drebi anezho ha zo-ken touch outho dindan boan da vervel. »

Divergont evel eun eal daonet, Satan a gemer an hardisegez da zislavaret an Aotrou Doue.

« Ne gredit ket kement-se, emezha ; nan, ne varvoc'h ket. »

Eva a dlíe neuze beza tec'het dioutha, goude m'he doa klevet anezha e vlasfemi er fessoun-ze. Mez he gomzou a ioa douss evel ar mel hag e chommas c'hoaz d'he zelaou.

« Nan-nan ; eme ar zarpant, ne varvoc'h ket. Doue n'en deuz great ar ourc'hemen-ze d'eoc'h nemed dre c'hoarizi. Rak gouzoud a ra e tigoro frank ho taoulagad kerkent a ma treboc'h euz ar frouez-se ; ec'h anavezoc'h koulz hag hen ar vad hag an drouk hag e vezoc'h henvel ountha he unan. »

An ourgouill a zallas ar vaouez evel m'hen doa

dallet an Elez diagent. Seblantout a rea dezhi beza dija savet da eur vuez parfetoc'h hag anaoud, koulz a Doue, peb mad ha peb drouk. He skiant a dlïe beza digoret frank ha ledan hag he c'haloun beuzet en eur mor a joa. Sellet a ra ouz ar vezen en eur driadal evit guelet sklerroc'h doare ar frouez. Ar vezen a zeblante dezhi beza kaerroc'h eget ar re-all euz ar jardin, hag ar frouez a zeblante ive doussoc'h. Poulzet gat ar c'hoant direiz da danva anezho, daoust d'an difen great gat Doue, e tistag unan hag her c'hass d'he ginou.

Ar zarpant a ioa tec'het kuit, laouen meurbed. Gat he spered hag he finessa a eal, e vele en doa great aoualac'h p'hen doa trellet Eva hag e vije houma deuet, eb poan, a-benn euz a Adam. — Goude m'he deuz torret lezen Doue, Eva a ia var eeun d'al leac'h m'edo Adam. Kounta' reas dezha istor ar zarpant, an diviz a ioa, bet entrezho : Ar zarpant, emezhi, en doa lavaret e c'hellent, a bouez drebi euz ar frouez, dont da veza henvel ouz Doue : hag, ouspenn, n'oa ket a leac'h da gaout aoun da vervel, ervez m'oant gourdrouzet gat Doue Rak hi e doa drebet hag a ioa c'hoaz leun a vuez. Adam a gredas. Drebi a reaz ive dre ourgouill hag evit plijout d'he bried.

Evel-se oue great ar pec'hed kenta.

Kerkent, evel pa vije bet silet eun ampoezon krenv en ho c'horv hag en ho ene, an daou reuzeudik-ma a zantas oant diskaret. Tenvalijen a deu var ho spered. Techou fall a ziouan en ho c'haloun hag a ra dezho ruzia, ha mez o deuz da veza en noaz. Staga a reont deliou fiez an eil ouz eben evit ober peb a c'houriz. En dro dezho, ar bed ken

drant diagent a zeblant dezho beza e kaoñ. Malloz an Aotrou Doue a zantont a zioud ho fenn. Krena' reont gat ar spount ; rak ne ouzont petra da lavaret da Zoue pa deuio d'ho c'haout.

Allaz ! komz ar zarpant en deuz tennet da vir. Digoret eo bet ho daoulagad hag anaout a reont brema ar vad hag an drouk.

V.

AR VAOUEZ MISTERIUZ.

D'AN abardaez, Adam hag Eva a glevas mouez an Aotrou Doue, er baradoz, hag a redas da guzet a dren ar guez gat aoun na vije ho barner e tostaat outho. Ia, mouez an Aotrou oa ha komz area outho evel-hen : « Adam, e pe leac'h emaac'h ? » Ha peb hini euz ar c'homzou-ze lavaret gat nerz a skoe var ho ene, evel ken aliez a dalm kurun.

« Aotrou, a respount ar reuzeudik, klevet em euz ho mouez er baradoz hag hem euz bet aoun e vont dirazoc'h abalamour m'edon en noaz. Setu perakoun eat da guzet. »

« Ha piou eta, a lavar Doue, en deuz desket d'eoc'h edoc'h en noaz, nemed drebet o peffe euz ar frouez difennet ? »

Adam a daolas ar beac'h var he bried.

« Ar vaouez o peuz roet d'in evit pried, emezha, e deuz kinniget frouez d'in hag e meuz drebet. »

« Perak oc'h euz-hu great an dra-ze, a lavar an Aotrou da Eva ? »

« Ar zarpant, eme Eva, en deuz va zouellet ha var he c'her em euz drebet euz ar frouez-se. »

Euz an eil d'egile, Doue a erruas gat an torfeur braz, gat al Lusifer milliget-se, taolet gantha e meaz euz he varadoz.

Lusifer a ioa laouen. Eun taolkaer en doa great. Kredi a rea ne elle ket Doue miret da rei he valloz d'in dud keiz-se evel m'en doa miliget an drouk. Elz ha d'ho zeuler en ivern. Rak manket o devoa. Rel oa da Zoue skei varnho ervez he justiss. Ouspem-ze c'hoaz, daoust a n'en doa ket lavaret e varvchent ma o dije dizentet. Mez an diaoul, pegement beniak m'en doa spered, n'en doa ket c'hoaz spered aoudac'h evit anaout an tenzor a garantez a zo e kalotn eun Doue.

D'in heur m'edo Adam hag Eva e terri lezen Doue an tri ferson euz an dreinded, e bar an Envou, a zivize entrezho var ar fessoun da baea, da rapariar boan great da Zoue. Nak an den var an douar, nak an eal er baradoz, ne ellont dre ho oberiot paea dle Adam, her savetei euz ar maro eternal ha beza treac'h da Lusifer. Dre drugarez evit an dud ha dre garantez evit he dad, ar Verb, map Doue, en hem ginnigaz d'he dad evit silvidigez ar bed. Disken a rei var an douar. En hem ober a rei den ; skuilla rei he c'hoad ; mervel a rei evit prena an den kabluze. Doue an Tad a assantas gantha hag en deiz-se trugarez ha justiss Doue a roaz eur pok an eil d'eben.

An diaoul ne ouie ket petra'ioa bet er baradoz. Setu perak e chomas mantret pa glevas ar zeltans-ma euz a c'hinou an Aotrou Doue : « Abalamour ma c'heuz great an taol fallagr-se, e vezi milliget e touez an holl anevaled. Kerzet a ri a ruzou var da gov dre ar bultren, hag an douar a

vezo da vevans bemdez e doug da vuez. » Goud ar malloz-se koezet var Zatan ha var ar zarpant ioa evintha evel eur benvek, Doue a zispakas d'razha mister ar Redempcion. Diskuez a reas dezha e vije ar vaouez-se treac'h dezha ha d'he holl gortet : « Lakaat a rin, emezha, kassouni etre ar vaouez ha c'hui, etre he ouenn hag ho ouenn-c'hui. C'hui a glasko flemma seul he zroad ; hogen Hi a flastro d'eoc'h ho penn. »

A dreuz ar blaveziou e seblantas da Zatan gulet ar Gonsepion dinam. Tec'het a ra varzu an ivern, e kounnar hag en eur doui ober brezel eb ehand ar c'hreg-se ha d'ar c'hrouadur a dle lakaat erbed.

Ne jomme mui dirak ar barner nemed Adam hag Eva, mezek da veza manket da Zoue, mez ho c'halloun leun a esperans, rak Doue a zisklerias dezho mister he garantez. Prometi a reas dezho eur zalver. Pardon a ra ha ne deint ket d'an ivern : Hogen, paea a rankint er bed-ma da Zoue betek an diner diveza. Setu perak, e lavar Doue da Eva : « Kalz bugale a roin d'eoc'h, mez ive kalz peaniou. A dreuz ar boan hag an daelou e lakeoc'h ho pugale er bed. Beva' reoc'h dindan galloud ho pried hag ho pried a vezo iviziken ho mestr. »

Adam ne oue ket espernet ken-nebeud. « Abalamour, eme an Aotrou Doue, m'oc'h euz selaouet mouez ho kreg ha ma oc'h euz drebet euz ar frouez difennet, an douar a vezo milliget abalamour d'ho pec'hed ha ne dennoc'h anezhi ho pevans, nemed a bouez he labourat bemdez epad ho puez. Dougen a rei drez ha spern, ha red e vezo d'eoc'h drebi louzeier ar parkou. Evel-se e treboc'h ho para mesket gat ar c'hoezen euz ho tal ken na zistrooc'h

an douar ma zoc'h tennet anezhi. Rak poultr oc'h ha distrei a reoc'h e poultr, »

Setu penaoz e c'hechuas an istor truezuz-se. Doue a roas d'an daou reuzeudik krec'hin anevaled evit giskamant. Pa ho guelas diskaret ken izel euz ho reik, henvelloc'h oc'h loened eget oc'h tud, e lavaraz dezho evel dre c'hoaperez : « Ac'hanta, Adam, seti c'hui deuet da veza henvel ouzin-me ! Anaout a rit brema an drouk hag ar mad ! » Adam astouas he lenn. « Mad : a lavaras Doue, evit n'o pezo ket mui ro da douch oc'h frouezen ar vuez ha da zrebi anezhi evit miret da vervel, iit er meaz euz al leac'h dudiz-ma. » Ha Doue a boulzas anezho er meaz euz ar jardin.

Red oue dezho kimmiada dioc'h ar baradoz, ha Doue a lakeas eur Cherubin gat eur c'bleze a dan var an hent a gasse d'ar vezen a vuez. — Etretant, Adam evit konsoli he bried, a roas dezhi an hano a Eva, da lavaret eo, mam an holl dud. Er bed-ma e roe buez d'an dud ; hogen an eil Eva, da lavaret eo, Mari a dle rei dezho buez ar bed-all, dre he mab, hor zalver Jezus-Krist. Evelse bezet great !!

VI.

CAÏN HAG ABEL.

ADAM hag Eva o devoa dija skuillet kalz daelou. Gouskoude ne ellent ket araoud c'hoaz an holl boaniou a dlie koeza varnho abalamour d'ar pec'hed kenta. Ho spered a ioa tenvalleat. Ne velent ket mui ker sklear an Aotrou Doue hag ho daoulagad, distro diouttha, a droe varzu traou an douar ha varzu enrho ho unan. An den, neuze, poulzet gat an ioulou fall, evel eur marc'h digabestr, a iea, siouaz ! da goeza en dizurz ha da ober torfejou. Pegeit ne dei ket, var an hent fall-ze, bugale dizenoret eun tad diskaret divar he dron ?

Pa velas ganet he vap hena, Adam leun a joa, a roas dezha evit hano *Caïn*, da lavaret eo : Doue en deuz roet d'in eur mab. Pa c'hanas an eil e roas dezha an hano a Abel, da lavaret eo : *fouge* e memor euz a joa re vuhan-tremenet e baradoz an douar. An daou grouadur a greskas e ti ho zud mantret e velet etrezho ker braz dishenvelidigez : Unan anezho a iea drouk enna dioc'h-tu ; Egile a ioa doue ha didrouz.

Caïn, ar goa-imoriet, en hem roas d'al labour

louar. Abel, an denik douss, a i eas da ziuall a bened. Hogen, da benn eun nebend mad a vlave-zou ha pa zoa dija savet meur a famill var an duar, e tiouezas d'an daou vreur-ma mont assamez da ober eur sakrifik da Zoue. Abel, den devot, a ginnigas dezha ar re vella eun he oaried hag an tamou drussa anezho. Setu p... Doue a reas eur zell a garantez oc'h sakrifiks Abel. Mez hini Caïn a zisplijas dezha : Rak Doue a evessa muioc'h oc'h ar santimantchou a zo er galoun eget ouz ar pezh a vez kinniget dezha.

Pa vel Caïn e zeo he vreur guelloc'h deuet da Zoue egetha, e sao en he galoun avi ha venjans. He benn tenval, he vizaj dislivet, he zaoulagad balc'h a ziskuêze sklear e zoa ioulou fall e virvi en he galoun. Doue a anaveze ar sonjou a rodelle en he spered hag her skandalas en eur lavaret : « Caïn, emezha eun devez, perak kement a imor fall ? perak eo ken tenval ho penn ? Grit ar vad hag o pezo rekoumpans. Mez sonjit ervad, ma rit an drouk, ho pec'hed a jommo bepred dirak ho taoulagad. En dro d'ho kaloun e zeuz ioulou fall. Mez c'hui'zo libr ha dezho e c'hellit beza treac'h. »

Caïn ne zelaouas ket an Aotrou Doue. Ar spered-drouk, an diaoul en doa diskaret Adam e baradoz an douar, a c'hoeze en he galoun hac en he spered ar gassouni hag ar venjans. Lavaret a rea dezha : « Doue n'eo ket just e kever Caïn. Perak en deuzhen muioc'h karantez evit Abel ? Daoust a Caïn n'eo ket map hena Adam ? Perak eta e ve disprijet er fessoun-ze ? »

Dallet gat an diaoul, Caïn a ia e kounnar. Eun devez, e lavaras d'he vreur Abel : « Deomp var ar

meaz da bourmen. » Mont a rejont assamez ha pa ouent diouezet e kreiz ar meziou, pell diouz ho zui, Caïn a zaillas var he vreur hag her lazaz.

Kerkent, he zaoulagad a zigoras frank dirak ar maro. Ar c'henta guech oa dezha d'he guelet. Pa velas korv he vreur leun-c'hoad, he jotou disliyet, he vuzellou dilavar, he izili dinerzet, Caïn a zavas varnha liou ar maro. Krena'ra evel eur bern deliou ha tec'hed a ra evit mont da glask eun toull benak distro, eur c'heo benak evit kuzet ennha, abalamour en deuz aoun rak Doue. Mez prestik e klevas eur vouez krenv e c'hober dezha ar gourdrouzouma :

« Caïn, e pe leac'h ema ho preur Abel ? » — « Ne ouzon ket, a respount ar muntre ; daoust a me a zo karget da zioual va breur ? »

« Caïn, petra oc'heuz great, a lavar ar memez mouez kreoc'h c'hoaz eget diagent ? Goad ho preur Abel a gri betek ennhon. Milliget e vezoc'h var an douar e deuz evet goad ho preur, ar goad-se o c'heuz skuillet. Kaer o peffe lakaat ho poan d'he difrosta ne roio ket d'eoc'h a frouez. Mont a dont a reoc'h dre an douar-ze, a dreuz an trañniennou hag ar menezier haz e nep leac'h ne gavoc'h ehan. »

Pa glev ar c'homzou trubuilluz-se, Caïn, ker rog bete neuze, a goez en dizesper.

« Re vraz eo va fec'hed, emezha, evit ma c'helfe morse beza pardonet d'in. Kasset kuit euz a di va zad hag evit kuzet a zirazoc'h e kerzin dre ar bed, en tu-ma hag en tu-hont, ha kement hini a erruo ganen a zonjo dezha en deuz guir d'am laza abalamour oun bet milliget gat Doue. »

« Nan, a lavar dezha an Aotrou Doue, ne dei ket an traou evel-se. Rak an neb piou benak en deffe an hardisegez da laza Caïn, me a skoio varnha seiz guech goassoc'h eget var ar re-all. »

Doue a lakeaz neuze eur merk var tal ar muntreze evit ne vije ket klasket he laza dre ar broiou abell, ma tlie tremen dreizho. Tec'het a reas eta euz an douar benniget-se ha goude beza troidellet e meur a vro e teuas da jomm e tu ar sao-heol da varadoz an douar. Eno e savas eur gear ag a hanvas Henochia, abalamour Henoch oa ar c'hossa euz he vugale.

Henochia oa kear Satan. An diaoul-ze goude beza kollet an Tad, a gollas ive he vugale. Ar rema a oue eur ouenn dud drouk ha troed d'ar blijadur. Dilezet o doa Doue ha ne glaskent er bed-ma nemed lazerez ha libertinaj. Goude an tri rum kenta a dud, bugale Caïn ne zougent resped ebed mui evit lezen santel ar briedelez. Lamech, map da Vathusaël, en doa diou c'hreg assamez, Ada ha Sella. Ada a lakeas er bed Jabel, tad ar bastored ha Jubal en doa invantet an delen hag ar voumbard. Sella a lakeas er bed Tubalcain, a c'houie labourat ker brao an houarn hag ar stéan. Lamech en doa fouge gat he vugale ha gat he nerz he unan. Eun devez, e lavare d'he c'hragez : « Lazet e meuz eun den, emezha, abalamour m'en deuz va glazet. Mez no pezet ket aoun. Rak mar, tle maro Caïn beza venjet seiz guech, maro Lamech a vezo venjet seiz-ugent guech seiz guech. »

Bugale Caïn n'o devoa aoun rak netra. Setu perak e reant kement a dorfejou var an douar. Ho buez holl a ioa evit an ebatou hag an dizurz. N'oant

ket e poan gat ar c'henteliou fur ha santel en doa roet dezho hon tad kenta Adam, na gat ar skoueriou kaer a binijen a ioa roet dezho gantha adalek an deiz ma renkaz dont kuit euz a varadoz an douar. Eun dra ebken a glaskent : fest ha plijadur. Ne zonjent ket zo-ken er maro, dre ma zoa ken hir, d'ar mareou-ze, buez an den var an douar !

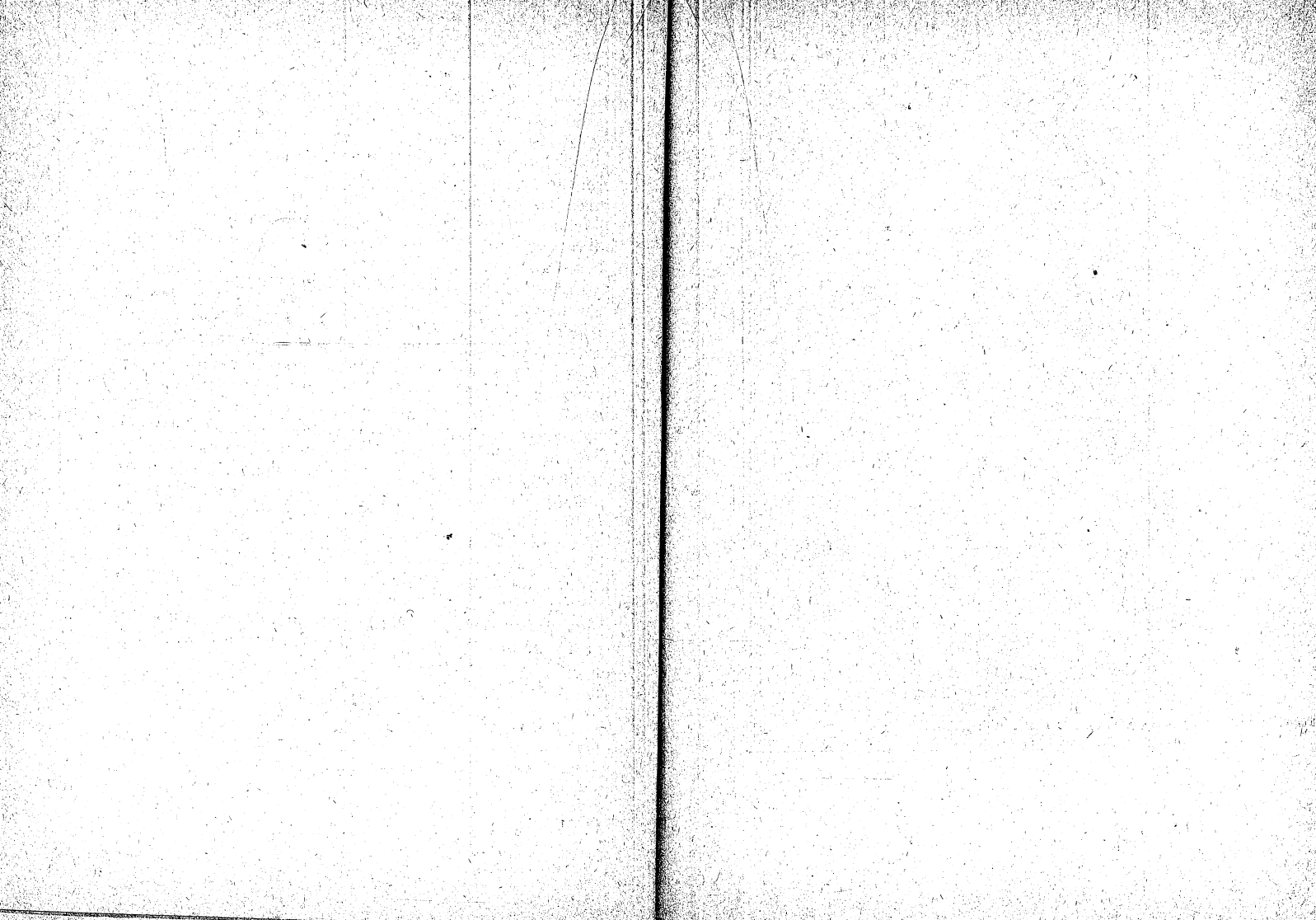
A drugare Doue, Adam hag Eva o devoue eur c'hraouadur ag a oue ar penn euz eur rum dud santel ha renket mad. Dek vloaz ha c'houec'h ugent o doa pa roas Doue dezho ar c'hrouadur-ze evit derc'hel plass Abel. Adam a hanvas anezha Seth ; komz ag a zinifi digoll : Eun digoll oue evintha abalamour ma chommas mignoun da Zoue ha ma oue lakeat e leac'h Abel evit beza heritour euz ar promessaou kaer great gat Doue. Seth en devoue eur mab hanvet Enos a ioa ive mignoun da Zoue. Kellenet mad gantha, he vreudeur hag he vugale ne zarempredent ket famillou Caïn. Bugale Seth oue hanvet bugale Doue ha bugale Caïn a oue hanvet bugale an dud.

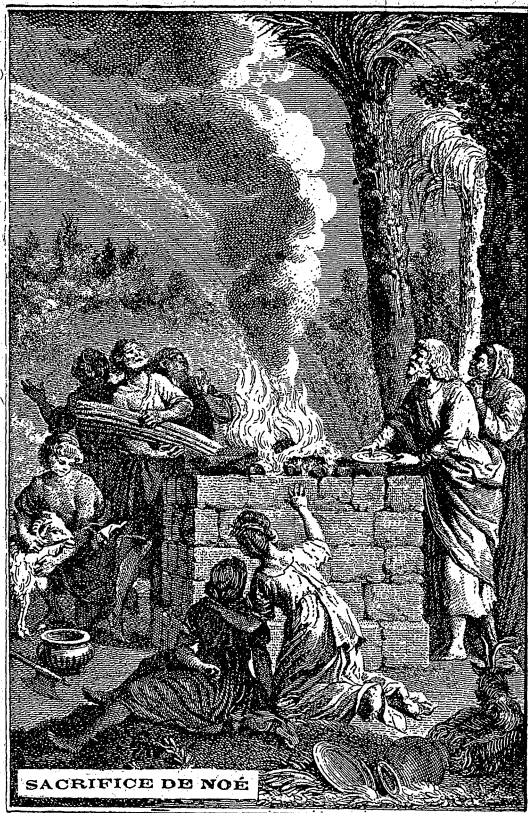
Gouskoude, goude tri pe bevañ rumad, bugale Seth en hem lezas da veza touellet gat bugale Caïn. An den a zo ker bresk ha ken dister ! A nebeudou, en hem rojont ive d'ar pec'hed. Doue a gassas dezho eur profet, eun den santel hanvet Enoch, mignoun dezha. Dre drugarez evitho e roas urz da Enoch da vont da brezek ar binijen d'an dud reuzeudik ha da ziskleria d'ar bobl oa savet dija dorn Doue evit skei varnha. Lavaret a rea da vugale Caïn : « Setu erru ar mestr : Ema tost. Dont a ra gat he zoudarded euz an Env evit skei var an dud direiz, abalamour d'ho oberou fall ha d'ar blas-

femou a laoskont en he eneb. » Epad ouspenn tri c'hant vloaz, Enoch a c'hourdrouzas ar bobl-se a-berz Doue. Eun devez, ne glvèchet mui he vouez. Abalamour d'he feiz buezek, Doue a dennas he zeryicher mad euz ar bed-ma, eb ober dezha tremen dre ar maro. Hen dougen a reas e beo d'ar baradoz hag ac'hano e teuo adarre, d'an deiziou diveza euz ar bed, da brezek ar binijen d'an holl broïou.

Adam a vebas koz aoualac'h evit gullet e sevel an diou gear-ze a vezo rannet ar bed etrezho : kear an Aotrou Doue gat bugale Seth ha kear Satan gat bugale Caïn. Dre ma vele bemdez buéz fall he vugale, e sante ervad e vije koezet varnho kalz reuziou. Stouet betek an douar, ar patriarch koz a skuille d'elou puill ha ne baoueze da c'houlenn pardon evit an dud-se en doa lakeat he unan, dre he bec'hed, var bord puns an ivern. Goude beza bevet en eur binijen rust, goude beza e-pad nao-c'hant-tregont vloaz drebet he dam bara mesket gat ar c'hoezen euz he dal, e velas ar maro e tostaat. Ar maro-ze oa ar frouez euz he bec'hed hag hi a dlïe lakaat da zisken er bez hen hag he holl vugale. Mervel a reas en eur bedi Doue de zigass affo an Adam nevez a dlïe prena ar bed, effassi ar pec'hedjou, beza treac'h d'ar maro ha chadenna e strad an ivern an drouk-eal en devoa her c'holllet.

VII.

NOË

ARC'H NOË.

AR bed, mil bloaz goude ma oa bet krouet, a ioa goloet a vreinadurez. Bugale Seth ne c'houient ket mui oant bugale Doue hag a zemezas da vrec'hed Cain. Da benn eun nebeud, e teujont da veza ker fall hag hi. Euz an dimeziou-ze e savas eur ouenn dud braz ha krênv mez ive difeiz, divergont ouz Doue ha libertin-euzuz. Lavaret e vije o doa mall da denna varnho dre ho dizurziou, malloz ha venjans an Aotrou Doue.

Doue gouskoude a zellas a druez outho c'hoaz, peger fall benak oant, bete zo-ken ma kemerent foug gat ho buez diroll. Abalafin, Doue a velas n'oa pare ebed evit ho spered nak evit ho c'houloun, a ioa ken trenk an eil hag egile. Sevel a reas gantha neuze evel keuz da veza great ar bed hag e lavaras gat glac'har : « Skuba'rin divar an douar an den am euz great gat va daouarn, hag assamez

gat an dud e tistrujin an anevaled, an amprevaned ha zo-ken al laboussed euz an Env. Rak keuz am euz da veza ho zennet a netra. »

An dud, dre ho buez fall, a ioa deuet da veza henvel ouz al loened. Doue ne vele mui ennhio he imaj hag he henvelidigez, ha setu perak e lavaras: Va spered, emezha, ne ell ket chomm gat-an den; rak an den ne deo mui nemed eur bern kig. » Gouskoude, evit rei d'an dud a volonteiz vad amzer da ober pinijen e c'hortozas c'hoaz gatho c'houec'h-ugent vloaz.

En amzer-ze, e veve ar patriarch Noe, mab da Lamech, map bihan da Vathusalem, euz a ouenn Seth. Kant vloaz en doa Adam pa c'hanas Noe, ha goude dek rumad tud oa deuet da veza heritour d'ar bromessa great gat Doue da Adam. Pa deuas er bed, he dad a lavaras : « Hema a vezo hor c'hon-solation var an douar milliget-ma or beuz ennhio kement a boan hag a anken. » Noe a jommas ato mignoun de Zoue ha direbech en he vuez. Ne gemere ket perz e dizurziou he genvroiz, ha zo-ken dre he skouer-vad ha dre an aliou mad a roe, e rebeche dezho a-berz Doue ho buez direiz hag ho gourdrous a rea euz an terrupla reuziou.

Hogen, ugent vloaz goude m'Hen doa lakeat en he zonj distruj ar bed kabluz, evel ma zea ato ar vreinadurez var gresk ha ma zoa bar ar muzul euz ho fec'hejou, Doue a gomzas evel-hen ouz Noe: « Sonj a meuz da zistruj an holl dud. An douar a zo goloet gat ho fec'hejou ha me he dismantro betek ar goeled. C'hui a rei eun arc'h gat koad eskennet. Rei a reoc'h dezhi 512 troatad a hilder, 85 a ledander hag 51 troatad a huelder. Tri estaj a

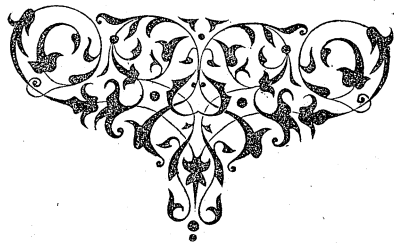
reoc'h ennhio. Var gorre e vezo eur prenest evit rei sklerijen hag en unan euz ar pennou e reoc'h eun or evit mont ebarz.

Goude beza desket da Noe penaoz Hen doa c'hoant e vije great an arc'h, e lavaras dezha pe-tra en doa sonj da ober gat al lestr braz-se. « Me' zo e vont, emezha, da leusker var an douar an dour-beuz. Kement a zoug kig a varvo ha kement en deuz buez a vezo distrujet. Mez ganeoc'h-c'hui, me fell d'in beza evel eur mignoun. C'hui a ielo eta el lestr-se gat ho pried, ha gat ho pugale hag ho friejou. Lakaat a reoc'h ouspenn en arc'h eur c'houlblad euz a bep seurt loened, amprevaned ha laboussed, ha magadurez evidoc'h hag evitho holl. »

Noe en hem lakeas raktal d'al labour. He dri vap, Sem, Cham ha Jafet a laboure assamez gantha. Epad kant vloaz e veljot anezho e sevel an Arc'h hag e doug an amzer-ze oue klevet aliez Noe ec'h embann d'ar bobl edo ar bed o vont da veza kounfountet dindan an dour. Mez e leac'h en hem gontvertissa, ar bec'herien ne reant nemed goapaat Noe ha c'hoarzin divar benn he vatimant. Nebeud derveziou araok ar poent merket gat Doue e zeant dre ho hent evel diaraok, eb ober na van na seblant evit klevet Noe. Drebi hag eva a reant; dimezi a reant ho fotred hag ho merc'hed ha ne glaskent nemed fest ha levenez, pa glevchont en eun taol mouez an Aotrou Doue o lavaret da Noe: « Iit ebarz an Arc'h, emezha, c'hui hag holl dud ho ti. Rak e touez ar re a vev var an douar em euz anavezet e zoc'h eeun ha mad. Gortoz a rin c'hoaz seiz dervez ha goude me a lakai ar glao da goeza var an douar epad daou-ugent dervez ha diou-ugent

nozvez dioc'h-tu, ha distruja' rin kement en deuz buez var an douar. »

Noe a zentas ouz an Aotrou Doue. Mont a reas en Arc'h gat he bried, gat he vugale ha priejou he vugale. Lakaat a reas ive enghi anevaled, amprevaned ha laboussed, ervez m'oa bet gourc'hemenet dezha gat Doue.

VIII.

AN DOUR-BEUZ PE AN DILUJ.

NOE a ioa gat he c'houec'h-kanved blavez. D'ar seitekved dervez euz an eil miz, ar goaziou, an eienennou a zigoras hag an dour a zaillas puill var gorre an douar. Doue a zigoras ive ranvellou an Env hag e tirollas ar glao epad daou-ugent dervez ha diou-ugent nozvez, eb ehan. An douar a ioa goloet gat eur pallennad dour, hag an dour a zave, a zave ato hag a lounke anevaled ha tud. Kaer o devoue pignat a vanden var gern ar menezioù, en eun dervez, abenn nebeud heuriou e vezent paket gat an dour ha beuzet. A benn nebeud amzer ne vije ket guelet mui nak ar guez huel, nak an tuchennou, na kern ar menezioù. Kuzet oant holl dindan eul lennad dour ag a zave pemp troatad var'n-ugent a-zioud ar menezioù huella. An douar a ioa brema sebeliet dindan an dour braz evel ma zoa er penn kenta euz ar bed. An dud, al loened, an amprevaned, al laboussed a ioa a stok ho c'horv ha mesk-a-mesk e goled ar bez estlamuz-se, sioul evel ar maro.

Etretant, an arc'h a iea dress dre an dour eb,

menna goeledi. A-benn m'oa bet an douar kant-
anter-kant dervez dindan an dour, Doue a reas eur
zell a druez oc'h Noe, oc'h he vugale hag oc'h an
anevaled a ioa en arc'h. Stanka'reas ienennou an
douar ha ranvellou an Env hag an dour a baouezas
da zont var an douar. Eun avel grēn v a c'hoezas
var an dour hag an dour a izeleas buhan.

D'ar seiz var'n-ugent euz ar seizved miz, an
arc'h a jommas a-za var meneziou Ararat, en Ar-
menii. An dour a ziskenne ato betek an dekved
miz. D'an deiz kenta euz ar miz-se, e veljot e tis-
paka kern ar meneziou. Noe a c'hortozas c'hoaz
daou-ugent dervez. Neuze evit anaoud e pe stad
edo an douar, e tigoras prenest an arc'h hag e
laoskas eur vran er meaz. Ar vran ne zistroas ket;
rak euz an eil menez d'egile e kave korvou maro
da zrebi. Nebeud goude, Noe a laoskas eur goulm
evit anaoud a dizec'het oa an douar. Mez houma ne
gavas ket zo-ken eun daouarc'hen zeac'h da ehana
varnhi nak eur c'hreunen da zrebi hag a zistroas
da c'hournijal en dro d'an Arc'h. Noe a astennas
he zourn hag he digemeraz. Gedal a reas seiz der-
vez all, hag e laoskas adarre ar goulm. En dro-ze e
tistroas d'an abardaez ha gathi en he beg eur brank
olivez, glaz-kaol an deliou ennh. Noe a velas dre-
ze oa eat an dour divar an douar. Goude beza gor-
tozet seiz dervez all c'hoaz, e laoskas adarre ar
goulm : mez houma ne zistroas ket.

D'ar blavez c'houec'h kant unan, d'an deiz kenta
euz ar miz an dour a zistroas d'he blass koz. Noe
a zigoraz an arc'h hag a reas eur zell tro-var-dro,
hag e velas edo an douar a bep tu savet a-zioud an
dour. D'ar seiz var'n-ugent euz an eil miz, Doue a

lakeas da bara eun heol tom hag a zizec'has an
douar e ber amzer. Lavaret a reas neuze da Noe :
« Deuit er meaz euz an Arch, c'hui, ho pugale ha
gragez ho pugale. Digassit ive er meaz an ane-
valed, an amprevaned, al laboussed. Diskennit
adarre var an douar. Kreskit ennh ha kargit
anezhi a bobl. »

An douar-ze ker kaer ha ker koant diagent ne
deo brema, siouaz ! nemed eun douar dilavet. Ar
ieod a zo maro pe ouenvet ; ar guez iaouank a zo
taolet d'an douar ; ar guez braz a zo daou-bleget
pe zisgrizienet. An enthou, ar parkeier a zo dis-
mantret gat an dour. Ne gaver nemed liou ar maro.
N'euz ket eur sin a vuez na kanaouen eul labouss
evit laouennaat ar galoun.

Goude m'oa deuet euz an arc'h, tennet [anezhi
al loened ha roet kabest dezho, Noe, kenta tra
a reas oa sevel eun Aoter da Zoue evit he druga-
rekaat euz he vadelez. Kinnig a reas dezha eno e
s'krifiss lod euz an holl anevaled ha laboussed pur
a ioa en arc'h. Ar c'hoez vad euz ar sakrifis-ze
a bignas bete Doue ha Doue a bromettas dezha ne
vije biken mui dour - beuz evel a ioa bet. « Iviziken,
emezha, ne roin ket va malloz d'an douar abala-
mour da bec'hejou an dud. Sonj am bezo e zeo an
den, adalek he iaouankiz, douget d'an drouk gat he
skiantchou har ar sonjezounou fall euz he galoun.
Setu perak ne skoñ ket mui, evel am euz great,
ar re a vev var an douar ; mez iviziken, epad ma
pado an douar, an amzeriou a deui an eil varlerc'h
eben, varlerc'h an ada e teuio an eost, varlerc'h
ar ienien, an domder ; varlerc'h ar goân, an hân,
ha varlerc'h an noz, an deiz. »

Doüe neuze a lakeas Noe da vestr, evel Adam guechal, var an holl draou krouet. « Kreskit an niver ac'hanoc'h, emezha da Noe ha d'he vugale, ha kargit ar bed. Ra greno dirazoc'h al laboussed euz an Env hag an anevaled euz an douar ! Kemerit evit ho magadurez euz kement a vev hag a gerz hag ouspenn euz a holl louzeier an douar. Eun dra ebken a zo ha ne fell ket d'in a gemerfec'h : Kig dre he c'hoad — » Doue dre ar gourc'hemen-ze a felle dezha deski d'an den espern goad he nessa. « An neb piou benak, emezha, a skuillo goad an den great ervez henvelidigez Doue, a vezo ive skuillet he c'hoad. » Eul lezen gaer a zouge an Aotrou Doue goude kement-all a daoliou fall hag a lazerez a ioa bet araok an diluj.

Erfin, Doue a zisklerias da Noe e felle dezha ober mignouniaj gantha ha gat he vugale var he lerc'h, ha ne vije mui dour-diluj evit distruja an dud divar an douar. « Setu ama, emezha, ar merk euz ar vignouniaj a ran ganeoc'h ha gat ho pugale a deüo var ho lerc'h : Pa mezo berniet kalz kourmoul en oabl, va c'heneveden a lugerno hag a zigasso d'in da zonj e meuz roet va ger ne vezo mui, biken, beuzet an douar en dour-diluj. »

Setu ar pezh a lavaras Doue da Noe pa deuas er meaz euz an arc'h, da Noe deuet da veza goude Adam tad an holl dud.

Satan, tad ar gaou hag ar maro, en doa lam adarre. En taol kenta, pa douellas Adam hag Eva, pa lakeaz ar bed var hent ar pec'hed ken na renkas an Aotrou Doue skei varnha eun taol pouner, e kave dezha beza peurc'hreat he labour ha peurlazet famill Adam. Fazia'rea. Rak Noe a zo deuet

varlerc'h Adam, ha varlerc'h Noe, divezatoc'h e teui Jezus, hor redemptor, n'oa ket ken-nebeud an diaoul var c'hed dezha.

IX.

AN DISPARTI.

NOE en doa tri mab : Sem, Cham ha Japhet hag a deuas peb hini anezho da veza, goude an diluj, tad eur famill niveruz. Cham a vankas a respet d'he dad hag a jommo bete fin ar bed izeloc'h eget an daou-all. Ar patriarch koz en hem roe d'al labour douar. Guiniennou en doa plantet en he barkeier, ha goude beza great guin evit an dro genta e c'hevas re anezha hag e oue mezo. Ne anaveze ket nerz ar guin hag en hem roas da gousket en he delt. Cham a gavas anezha eno en eur stad diskempen, hag a redas dioc'h-tu da gounta d'he vreuteur, eb an disterra respet evit he dad, ar pezh en doa gueleit. Mez ar re-ma, bugale vad evit ar patriarch santel, a dostaas outha epad he gousk, a gemeras eur vantel hag he zaolas var gorr ho zad, eb beza sellet outha. Pa zivorfilas, Noe a glevas petra o doa great he vugale ha dreist-holl an eil-kossa anezho. Kemmen a reas d'he dri vab dont dirazha evit diskleria he zetans da bep hini anezo.

Komzou an hini koz n'ouent ket hir, mez seac'h ha grons. « Ra vezo milliget Chanaan, emezha ; ra vezo bepred sklav d'he vreuteur ! » — Chanaan

oa map hena Cham. Evel-se Cham a zo milliget en he vugale. Sem oa mab hena Noe. Hema eo a re-sevas ar venediksion vraz ha Noe a zisklerias dezha e tlie ar Messias genel euz he famill. « An aotrou, Doue Sem a vezo, emezha, benniget dre an holl broiou. » Da Japhet e lavaras e vije pinvidik-mor hag e teuje ive divezatoc'h Doue Sem da veza he Zoue. « Plijet gat ar Mestr, emezha, asten ho rouantelez ha rei d'eoc'h an eur-vad da jomm dindan tinellou Sem. » Ha dezo ho daou e lavaras : « Chanaan a ranko suji d'eoc'h. »

Komzou Doue a deuas da vir e ber amzer. Goude an trede rum dud, tri map Noe a ioa en dro dezho torrajou bugale ha bugale vihan ken na oue red dezho dispartia. Noe a zigassas da zonj dezho euz a gomzou Doue. Doue en doa roet urz dezho da vont dre ar bed holl evit labourat an douar hag he c'harga a bobl. Eun niver mad a famillou a dec'has dioc'h douarou an Armenii evit mont e trañniennou Seinnar, etre an Tigr hag an Euphrat, hag eno, ker pinvidik oa an douar, e kreskchont en eur fes-soun burzuduz. Noe a alie anezho da vont pelloc'h c'hoaz, er broiou nevez : mez n'oa ket eaz ho lakaat da ziblass euz eun dachen ker pinvidik hag a ioa, koulz lavaret, evel baradoz an douar.

E touez an dud euz a ligned Noe e zoa unan anavezet dreist ar re all dre he vaillantiz. Nemrod oa he hano ha map bihan oa d'ar mab milliget Cham. Mestr oa var an darn vrassa euz he vreuteur hag ar re-ma a gemere anezha evit ar c'hen-ta euz an dud a vrezel hag an hardissa euz ar chas-seourien, ma lavare an dud pa vije menek euz eur chasseur benak : « Chasseur gallouduz eo dirak

Doue, ker ouaz ha Nemrod. » An den-ze dispount hag ourgouilluz a blantas e spered ar pennou tiegeze sevel eno araok dispartia eun dra benak kaer evit ma vije da viken sonj anezho er vro. Evel ne doa eno na mein, na semant, e lavarjont etrezho : « Greomp brikennou ha poazomp anezho en tan. » E leac'h mein e lakeont brik hag e leac'h semant e lakeont eul lastez raz hanvet bitum.

Dre ourgouill ha dre fougerez e reant al labour-ze. Setu perak e tisplijas da Zoue. Ouspenn-ze, epad m'edont e sevel eur gear dispar hag ennhu eun tour ag a dlíe mont betek an Env, ne zonzent ket dispartia, ha gouskoude oa red hen ober. Epad m'edo ar vicherourien var an tour skoliet gat mistri euz an dibab, Doue a vouse'hoarze ennhu he unan. « Brema, emezha, ne d'int nemed eur bobl ebken ha no deus nemed eul langaj. Ma lezan kabestr gatho, e chommint var al labour-ma ken na vezo perachu. Diskennomp eta betek ennhu ha kemmeskomp ho langaj en henvelep fessoun ne c'hellint ket en hem glevet entrezho. »

A veac'h en doa lavaret, ma oue kement a gemesk el langaj ma ne ouie ket an eil petra' lavare egile. Lod a gomze al langaj koz ha den all ne entente eur ger gatho. Ar re a ioa e penn al labour ne c'hellent rei netra da gompren d'ar vicherourien, nak arre-ma d'an darbarerien. Red oue dilezer an darbarerez ha lezer an tour hag ar gear eb ho echui. Ar gear-ze hag an tour a oue hanvet Babel : da lavaret eo *Kemmesk*, abalamour eno oa bet kemmesket al langaj ha savet meur a iez nevez.

Neuze, an dud a renkas dispartia, peb rum ervez he langaj. Bugale Cham a jommas e kreiz ar vro.

Nemrod a zavas kear Babylon e kaloun ar rouantelez kenta, e kichenik tour Babel. Sevel a reas ouspenn, e meziou Sennaar, teir gear all : Arach, Achad ha Chalanne. Chanaan a gemeras ar vro a zo bet hanvet goudeze Palestiin hag a jommas eno gat Sidon, he vap hena, ha seiz mab all a roas ho hano da gen aliez a bobl a vezo milliget ha lazet gat Doue divezatoc'h abalamour d'ho zorfejou. Misraïm a ziskennas betek an Ejipt hag a vezas eno ar roue kenta. Ligneze Cham a denne atao var tu ar c'hrezdeiz hag a deuas da veza ouenn ar vorianed hag ar slaved, evel m'en doa Noe her lavaret.

Japhet hag he vugale a ieas varzu ar c'huz-heol. Gomer oue tad ar Galled-Koz; Magog, tad ar Scyted; Madaï, ar Meded; ha Javan, ar Grekianed. Evel en doa lavaret Noe, rouantelez Japhet a greskas en eur fessoun estounapl hag he vugale a c'holoas an Europ penn-da-benn.

Sem en devoue broiou ar sao-heol evit he lod. He vugale en hem skignas en Asii. Assur a zavas rouantelez an Assyrii; Elam oue tad ar Persed; Aram, ar Syrianed; hag Heber, map bihan Arphaxad, oue tad an Hebreed.

Tri c'hant vloaz a oue aoualac'h evit karga ar bed euz a eur bobl nevez. Kannet oa Satan adarre. Ne elle ket esperout e vije biken mui distrujet an holl dud evel dre an dour-diluj; rak Doue en doa roet he c'her ne vije mui dour-beuz peger braz benak e vije pec'hejou an dud. Euz ar boblou-ze ken niveruz e savo eta sent evit renta gloar ha meuleudi da Jehovah, d'ar guir Doue holl-galloudek a zo bet ato hag a vezo da virviken. Pa zonz en dra-ze, Satan a ia gat ar gounnar. Lavaret a ra eur vech

c'hoaz e vezo henvel ouz Doue hag e tiskaro he relijion var an douar evit lakaat en he flass relijion an drouk-Elez. Hen, Lusifer, prins an diaoulou, a dlie beza prins ar bed ha Doue ne dlie ket kaout eun den ebken da zaoulina dirazha. Daoust a n'en doa ket kollet Adam er mare ma oa e kreiz he vrud, leun a skiant ha sklerijennet gat an Env? Perak eta ne c'helfe-hen ket, en eur c'hoeza an ioulou fall a zo en den diskaret, dont a benn da dremen evit eun Doue?

Evit dispaka he c'hloar hag ober mez d'he adversour, Doue holl c'halloudek an Env hag an douar, a roas konje da Zatan da uza he nerz ouz an den. Tenna a dlie ar vad euz an drouk evit he c'hloar. Taolet er broiou a- bell, bugale Noe ne glaskont nemed ho mad ho unan hag ar blijadur. Ankouna- c'haat a reont buhan komzou an den santel, ha ne jommas gatho nemed eur skeudennik tenval euz ar c'henteliou resevet e baradoz an douar divar benn an Aotrou Doue, krouer an Env hag an douar, ha divar benn map Doue a dlie dont d'ho frena. Touellet gat finessaou Satan, e kemeront traou krouet evit ho doueou. Ar C'haldeaned a adore an heol hag al loar. An Ejiptianed a adore anevaled ha zo-ken louzeier. Tud Babylon a adore ho roue Nemrod, deuet da veza eun doue evitho. Poulzet gat an diaoul, mistri ar bobl a lavare evel guechall Lusifer da Eva : « C'hui a vezo evel doueou », hag ober a reant doueou euz an dud. Eun tad a zo maro dezha he grouadur. Lakaat a ra ober he imaj. Ema eat da Zoue; ha dirak an imaj-se an tad a deu da zaoulina. Ar c'hiz euzuz-se a deus daveza eul lezen hag an holl rouaned fall a brofitas euz sotoni an

dud evit lakaat sevel dezho ilizou hag aoteriou evit beza adoret goude ho maro. Setu penaoz oue digasset var an douar relijion an idolou, da lavaret eo, relijion an diaoul.

Noe a vevas koz aoualac'h evit gueleat ar sperejou fall-ze e c'hounid kement a eneo dre ar bed. Truez en doa ouz he vugale dall hag ingrat aoualac'h evit dianaoud ho zad pehini a zo en Env. Mez gouzoud a rea ne doa ar viktor-ze nemed evit eun nebeud amzer hag e vezo adarre flastret ar zarpant. Noe en devoa brema 950 vloaz. E doug he vuez hir, Doue en doa diskleriet dezha kalz traou misteriuz, hag hen ive ne baeuze da renta gloar da Zoue, d'he Brovidans ne deuz neb aoun na rak an dud fallagr na rak an diaoulou a zo ouz ho c'helen. Gueleat en doa labour ar Jeanted; klevet en doa ho blasfemou; goapeat oa bet gatho; ha setu, en eun taol, an diluj a deu varnho e kreiz ho festou hag ho laz e strad an dour. Dre ma zea he arc'h etre an Env hag an douar e seblante dezha klevet an Elez o kana var eur vouez : « Jehovah ! Jehovah ! C'hui eo ar mestr ! C'hui eo an hini a zo dreizha he unan ha kement a zo krouet a zo evel eun netraik dira-zo'h. »

Evel Adam, ar patriarch santel-ma a gimmiadas diouz an douar, he zaoulagad tro varzu ar redemptor promettet d'ar bed hag oa bet he unan ar skeuden anezha. Rak an Hini a dle dont a zavo arc'h ar zilvidigez hag euz an Arc'h-se an dud a ello ober goap euz a ziaoulou an ivern. Nevez-ganet oa an hini a dlie dressa an hentchou evintha, en eur zével, e kreiz an idolatred, pobl ar guir Doue.

He hano eo Abraham.

TA O L E N.

	PAJEN.
I. Palez ar baradoz.	15
II. Adam hag Eva	19
III. Baradoz an douar	23
IV. Ar pec'hed.	26
V. Ar vaouez misteriu	30
VI. Caïn hag Abel	34
VII. Noe	43
VIII. An dour-beuz pe an Diluj.	47
IX. An Disparti	52

Imprimerie N.-D. des Prés. — Ern. DUQUAT, directeur.
Neuville-sous-Montreuil. (Pas-de-Calais.)